

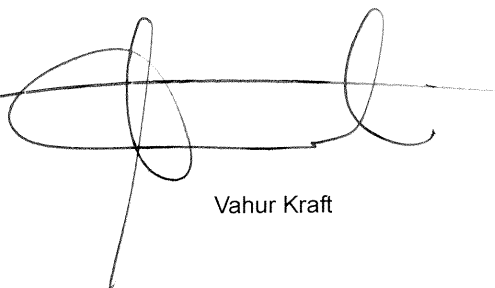
JUHATUSE KINNITUS 31. DETSEMBRIL 2000 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA FINANTSARUANDELE

Juhatus on 28. veebruaril 2001 koostanud Eesti Panga finantsaruande, mis koosneb bilansist, kasumiaruandest, omakapitali liikumise aruandest ja selgitustest finantsaruande juurde. Juhatus on finantsaruande koos audiitori järelalusotsusega esitanud läbivaatamiseks Eesti Panga nõukogule, kes teeb otsuse majandusaasta tulemuste kohta ning esitab selle Riigikogule kinnitamiseks.

Finantsaruande koostamisel on järgitud Eesti Panga seadust ja Eesti Panga põhikirja ning muid Eesti Panga sisemisi finantsaruande koostamise põhimõtteid ning see kajastab õigesti ja õiglaselt Eesti Panga vara, kohustusi, omakapitali ja majandustegevuse tulemust.

Finantsaruandele on 28. märtsil 2001 alla kirjutanud kõik sellel päeval juhatusse kuulunud liikmed.

Juhatusesimees

Vahur Kraft

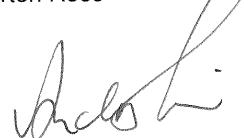
Juhatuseliikmed

Rein Minka

Märten Ross

Andres Trink

BILANSID SEISUGA 31. DETSEMBER 2000 JA 1999 (TUH KR)

	Kirje	2000	1999
AKTIVA			
Väisaktivad		16 966 615	14 724 200
Kuld	1	37 890	37 008
Konverteeritav välisvaluuta	2	15 485 254	13 260 542
Osalus RVFis	3	1 426 497	1 390 096
SDRi konto RVFis	3	289	21 227
Muud nõuded RVFile	3	16 685	15 327
Kodumaised aktivad		253 788	410 487
Laenud ja muud nõuded	4	64 789	64 093
valitsusele		2 997	2 900
krediidiasutustele		9 830	12 263
muud		51 962	48 930
Aktsiad	5	308	145 308
Muud aktivad	6	24 833	16 822
Põhivarad	7	163 858	184 264
Kokku aktiva		17 220 403	15 134 687
PASSIVA			
Väispassivad		1 481 743	1 399 824
Välisvõlad	4	51 397	6 074
RVFi kroonikontod	3	1 429 394	1 392 930
Mitteresidentide kontod	8	952	820
Kodumaised passivad		13 347 482	11 593 588
Sularaha ringluses	9	7 277 353	6 648 776
Krediidiasutuste kontod ja muud jooksvad kohustused	10	5 929 717	4 847 253
krediidiasutuste kontod		5 718 485	4 823 548
muud		211 232	23 705
Väärtpaberid	11	–	30 000
Konverteeritav välisvaluuta	3	7 322	27 083
Eraldised	12	97 700	500
Muud passivad	13	35 390	39 976
Omakapital		2 391 178	2 141 275
Kapital ja reservid	14	2 232 851	2 220 675
Kasum/(-kahjum)		158 327	-79 400
Kokku passiva		17 220 403	15 134 687

Bilansid on finantsaruande lahutamatud osad.

2000. JA 1999. AASTA KASUMIARUANDED (TUH KR)

	Kirje	2000	1999
Netointressid ja muu puhastulu välisaktivatelt ja -passivatelt	15	514 420	156 706
Netointressid ja muu puhastulu kodumaistelt aktivatelt ja passivatelt	16	-131 061	-36 564
Intressid ja muud tulud		5 233	4 548
Intressid ja muud kulud		-136 294	-41 112
Muud tegevustulud	17	1 579	1 437
Põhitegevuskulud	18	-186 542	-186 932
personalikulu		-71 600	-69 516
rahatähtede ja müntide valmistamine		-20 520	-32 073
põhivara kulum		-26 765	-28 049
remondikulu		-1 773	-4 999
haldus- ja majanduskulu		-65 884	-52 295
Kasum enne eraldisi ning erakordseid tulusid ja kulusid		198 396	-65 353
Eraldised	19	-97 700	-110 000
Erakordsed tulud ja kulud	20	57 631	95 953
Kasum/(-kahjum)		158 327	-79 400
Kasumi jaotus/kahjumi katmine	21		
Eraldised reservkapitali/kahjumi katmine reservkapitalist		99 400	-79 400
Eraldised erireservi		23 927	-
Eraldised riigieelarvesse		35 000	-
Kokku eraldised/kokku kahjumi katmine		158 327	-79 400

Kasumiaruanded on finantsaruande lahutamatud osad.

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE (TUH KR)

	Põhikapital	Reservkapital	Erireserv	Ümberhindlus- reservid	Kursivahed	Perioodi kasum/kahjum	Kokku
Jääk 1998. a lõpul	100 000	344 000	1 199 083	27 467	63 904	542 023	2 276 477
Investeeringute ümberhindlus	–	–	–	-107 511	–	–	-107 511
Ülekanded	–	–	128	-128	–	–	–
Kursivahed	–	–	–	–	51 709	–	51 709
1998. a kasumi jaotus	–	136 000	406 023	–	–	-542 023	–
1999. a kahjum	–	–	–	–	–	-79 400	-79 400
Jääk 1999. a lõpul	100 000	480 000	1 605 234	-80 172	115 613	-79 400	2 141 275
Investeeringute ümberhindlus	–	–	–	207 189	–	–	207 189
Ülekanded	–	–	129	-129	-56 003	–	-56 003
Kursivahed	–	–	–	–	-59 610	–	-59 610
1999. a kahjumi katmine	–	-79 400	–	–	–	79 400	–
2000. a kasum	–	–	–	–	–	158 327	158 327
Jääk 2000. a lõpul	100 000	400 600	1 605 363	126 888	–	158 327	2 391 178

Omakapitali muutuste aruanne on finantsaruande lahutamatu osa.

SELGITUSED EESTI PANGA FINANTSARUANDE JUURDE

FINANTSARUANDE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

ÜLDPÕHIMÕTTED

Finantsaruande koostamisel on lähtutud Eesti Panga seadusest ja Eesti Panga põhikirjast. Raamatupidamise seadusest, mis ei laiene Eesti Pangale, ja rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetest on lähtutud niivõrd, kuivõrd need on sobivad ja kohandatavad keskpangale.

Finantsaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumusel ja seda on korrigeeritud varade ja kohustuste ümberhindamisega, mida on lähemalt selgitatud raamatupidamise põhimõtete järgnevas osades.

2000. aastal on kasutatud samu arvestusmeetodeid, hindamisaluseid ja aruandeskeeme kui eelmistel aastatel. Avaldatav Eesti Panga bilanss on üles ehitatud kujul, mis võimaldab eraldada välis- ja kodumaiseid varasid ja kohustusi. Peale selle võimaldab selline esitus jälgida Eesti krooni tagatust kulla ja konverteeritava välisvaluutaga.

Vastavalt Eesti Panga seadusele ei maksa Eesti Pank tulumaksu ega muid majandustegevusega seotud makse riigieelarvesse ega kohalikesse eelarvetesse, välja arvatud füüsiliste isikutega seotud maksud.

Finantsaruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides (tuh kr), kui ei ole eraldi viidatud mõnele teisele mõõtühikule.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati Eesti Panga finantsaruande koostamisel, on toodud allpool.

TULUD JA KULUD

Realiseeritud tulud ja kulud, v.a sularaha valmistamise kulud, on arvestatud kasumiaruandes arvestusperioodi jooksul tekkepõhiselt, sõltumata raha laekumisest või tasumisest. Turuhindade muutusega seotud realiseerimata tulud ja kulud on kajastatud reservides ning kajastatakse kasumiaruandes nende realiseerumisel.

VÄLISVALUUTA ARVESTUS EESTI KROONIDES

Välisvaluutas fikseeritud majandustehingute arvestust on peetud Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas vääringus – kroonides. Tehingud arvestatakse arvelduspäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursiga. Bilansis on välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatud bilansi kuupäeval kehtinud Eesti

Panga valuutakursiga. Kõik ümberhindamise tulemusena tekkinud realiseerimata välisvaluutatulud ja -kulud on esialgselt kajastatud reservides ning kajastatakse kasumiaruandes nende realiseerumisel.

2000. ja 1999. aasta 31. detsembril kasutati järgmisi valuutakurse:

	2000	1999
DEM	8,0000	8,0000
USD	16,8198	15,5618
SDR ¹	21,8788	21,3205
EUR	15,6466	15,6466

KULD

Kulla kogus on hinnatud aasta lõpu turuväärtuses, mis on võrdne Eesti Panga poolt määratud Eesti krooni ja kulla vahelise päevakursiga. Kulla turuväärtuse realiseerimata muutus aruandeperioodi lõpul võrreldes selle algusega on kajastatud reservides.

INVESTEERINGUD KONVERTEERITAVAS VÄLISVALUUTAS

Välisriikide võlakirjad ja muud noteeritavad väärtpaberid konverteeritavas välisvaluutas on kajastatud aasta lõpu turuväärtuses, ümberarvestatuna Eesti Panga ametliku päevakursiga. Realiseerimata tulud ja kulud võlakirjade ümberhindamisest seoses nende turuväärtuse muutumisega on kajastatud reservides.

Repotehingud ehk väärtpaberite müügi- ja tagasiostutehingud on kajastatud väärtpaberite tagatisel võetud laenuna. Müügi- ja tagasiostuhinna vahe on kajastatud kasumiaruandes tekkepõhiselt intressikuluna.

Pöödrepotehingud ehk väärtpaberite ostu- ja tagasimüügitehingud on kajastatud väärtpaberite tagatisel antud laenuna. Ostu- ja tagasimüüginna vahe on kajastatud kasumiaruandes tekkepõhiselt intressituluna.

TULETISTEHINGUD

Tuletisinstrumentid sisaldavad välisvaluuta tuleviku- ja vahetustehinguid, mida kajastatakse bilansi-väliselt realiseerimismaksumuses. Tuletisinstrumentidest saadud tulud ja kulud on kajastatud kasumiaruandes periodiseeritult. Välisvaluuta vahetustehinguid kasutatakse välisvaluutareservide juhtimisel välisvaluuta kursiriskide maandamiseks.

INVESTEERINGUD AKTSIATESSE

Aktsiad on kajastatud soetusmaksumuses, mida on vähendatud nende väärtuse püsiva languse korral. Aktsiate müügitulud ja -kulud on kirjendatud kasumiaruandes pärast seda, kui kõik müügitingimused on täidetud.

¹ Laenamise erioigus (*Special Drawing Rights*; SDR) – RVFi arveldusühik, mille väärtuse aluseks on neljast valuutast koosnev korv, mis hõlmab USD, EUR, JPY ja GBP.

PÕHIVARAD

Põhivarad on arvele võetud soetusmaksumuses, millest on maha arvatud lineaarsel meetodil arvestatud kulum järgmiste määrade järgi, lähtudes varade majanduslikust kasutuseast:

	2000	1999
Hooned ja ehitised	3%	3%
Riistvara	33%	33%
Tarkvara	50%	50%
Muu põhivara	20%	20%

Rekonstrueeritud põhivarade soetusmaksumust on suurendatud rekonstrueerimiskulude võrra, kui on suurendatud hoonete ja ehitiste välismõõtmeid või muudetud olemasolevate hoonete ja ehitiste otstarvet. Muul juhul kajastuvad hoonete rekonstrueerimiskulud kasumiaruandes kuludena. Juhul kui on teada või on tõenäoline, et varade reaalväärtus on madalam raamatupidamises kajastatud väärtusest, on need alla hinnatud.

Alates 2000. aastast tõsteti põhivarade soetusmaksumuse piir 1000-lt kroonilt 5000-le kroonile.

HINNANGUTE KASUTAMINE

Finantsaruande koostamine vastavalt heale raamatupidamistavale eeldab juhatuse hinnangute andmist selle kohta, mis mõjutavad Eesti Panga varasid ja kohustusi bilansikuupäeva seisuga ning tulusid ja kulusid aruandeperioodil. Need hinnangud põhinevad saadaoleval informatsioonil Eesti Panga seisundi ning kavatsuste ja riskide kohta finantsaruande koostamispäeva seisuga. Kajastatud majandustehingute lõplikud tulemused võivad erineda antud hinnangutest.

LAENUDE JA MUUDE NÕUETE ERALDISED

Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ning muud nõuded on alla hinnatud. Ebatõenäoliselt laekuvate laenude ning muude nõuete allahindamisel on moodustatud eraldised, mis on kirjendatud aruandeperioodi kuludena kasumiaruandes, vähendades samal ajal bilansis vastavat vara. Laenude ja muude nõuete arvestus jätkub kuni laenude ja muude nõuete laekumiseni või nende lõpliku mahakandmiseni. Laenude ja muude nõuete mahakandmine toimub ainult juhul, kui on kasutatud kõiki seadusandluses ette nähtud meetmeid nende kättesaamiseks.

KOHUSTUSED

Kõik teadaolevad kohustused ja eraldised kajastatakse bilansis, kui nende suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata ning nende realiseerumine on tõenäoline. Potentsiaalsed kohustused, käendused ja garantiid arvestatakse bilansiväliselt.

SULARAHA RINGLUSES

Sularaha ringluses hõlmab Eesti Panga poolt emiteeritud rahatähti ja münte nimiväärtuses, mis on kajastatud bilansis kohustusena sularaha hoidja suhtes. Sularaha valmistamise kulud kajastatakse kasumiaruandes kassapõhiselt.

PUHKUSETASU RESERV

Puhkusetasu kulu on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil, see tähendab siis, kui töötajal tekib nõudeõigus. Väljateenitud puhkusetasu või selle muutus on kasumiaruandes kajastatud kuluna ning bilansis arvele võetud kohustusena.

BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Eesti Panga finantsaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsed ajavahemikul bilansipäevast (31. detsember 2000) kuni juhatuse poolt aruande koostamise päevani (28. veebruar 2001).

ERALDISED

Garantiide ja muude potentsiaalsete kohustuste realiseerumisest tulenevate kahjude katteks on moodustatud eraldised, mida kajastatakse kohustustena, juhul kui on peetud tõenäoliseks garantiide tingimustest või muude potentsiaalsete kohustuste realiseerumisest tulenevate kahjude väljamaksmist. Eraldised on kirjendatud aruandeperioodi kuludena.

Kirje 1 – Kuld

Eesti Panga kullareservide väärtuse muutusest annab ülevaate alljärgnev tabel:

	Kogus (untsides)	Untsi turuhind (kr)	Turuväärtus (tuh kr)
Jääk 1998. a lõpul	8 250,171	3 858,84260	31 836
Ümberhindlus	–	–	5 172
Jääk 1999. a lõpul	8 250,171	4 485,69693	37 008
Ümberhindlus	–	–	882
Jääk 2000. a lõpul	8 250,171	4 592,65300	37 890

Kulla turuhind on võrdne maailma valuutaturgudel kehtivate Saksa marga ja muude välisvaluutade vaheliste turukursside põhjal Eesti Panga poolt määratud Eesti krooni ja kulla vahelise päevakursiga.

Kirje 2 – Konverteeritav välisvaluuta

Kirjes sisalduvad Eesti Panga välisvaluutareservid konverteeritavas välisvaluutas, mille juhtimiseks kasutatakse järgmisi finantsinstrumente: nõudmiseni ja tähtajalised deposiidid, võlakirjad, välisvaluuta hetke-, tuleviku- ja vahetustehingud ning repo- ja pöördrepotehingud.

tuh kr

	Jääk 2000. a lõpul	Järelejäänud tähtaja struktuur				
		Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-3 aastat	3-5 aastat	üle 5 aasta
Konverteeritav välisvaluuta	15 485 254	8 041 435	1 378 202	2 664 151	1 528 962	1 872 504
Sularaha ja jooksevkontod	44 643	44 643	–	–	–	–
Tähtajalised deposiidid	237 351	237 351	–	–	–	–
Võlakirjad	9 737 811	2 293 992	1 378 202	2 664 151	1 528 962	1 872 504
Pöördrepotehingud	5 465 449	5 465 449	–	–	–	–
	Jääk 1999. a lõpul	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-3 aastat	3-5 aastat	üle 5 aasta
Konverteeritav välisvaluuta	13 260 542	7 501 952	1 026 565	2 048 945	1 325 186	1 357 894
Sularaha ja jooksevkontod	73 374	73 374	–	–	–	–
Võlakirjad	7 695 618	1 937 028	1 026 565	2 048 945	1 325 186	1 357 894
Pöördrepotehingud	5 491 550	5 491 550	–	–	–	–

2000. aasta jooksul suurenesid Eesti Panga välisvaluutareservid 2,2 miljardit krooni, moodustades aasta lõpul 15,5 miljardit krooni. Välisvaluutareserve suurendasid Eesti krediidiasutustelt ostetud konverteeritav välisvaluuta ning realiseeritud ja realiseerimata tulud reservide investeerimisest.

2000. aasta lõpus tehtud lühiajalised repotehingud (lühiajalised laenud väärtpaperite tagatisel) suurendasid välisvaluutareserve 48,8 miljonit krooni. Väärtpaperite tagatisel võetud laenud on kajastatud bilansikirjel "Välisvõlad".

Eesti Panga välisvaluutareservid peavad tagama Eesti Panga poolt emiteeritud kroonid. Seetõttu lähtutakse nende investeerimisel Eesti krooni kattevarale kehtestatud konservatiivsetest riskipiirangutest, mis seavad investeerimistulu teenimisel prioriteetideks vahendite säilivuse ja likviidsuse.

2000. aasta lõpul moodustasid eurodes nomineeritud finantsinstrumendid välisvaluutareservidest 84%. Kui siia lisada välisvaluuta vahetustehingutest lisanduvad valuutaposisioonid, siis moodustas euro osakaal Eesti Panga välisvaluutareservides ca 95%.

	Jääk 2000. a lõpul		Jääk 1999. a lõpul	
	Konverteeritav välisvaluuta (tuh kr)	Struktuur	Konverteeritav välisvaluuta (tuh kr)	Struktuur
Kokku	15 485 254	100%	13 260 542	100%
EUR	13 035 919	84%	10 832 722	82%
USD*	2 430 252	16%	1 715 189	13%
DEM	901	0%	42 998	0%
Muud valuuatad*	18 182	0%	669 633	5%
*Välisvaluuta vahetustehingud (vt kirje 22)				
Kokku	1 681 646	100%	1 600 923	100%
EUR-USD	1 681 646	100%	1 220 203	76%
EUR-GBP	–	–	380 720	24%

Eesti Panga välisvaluutareservide juhtimise reeglid lubavad tehinguid sooritada üksnes rahvusvaheliste kõrge reitingutasemega pankade ja finantsinstitutsioonidega ning limiteerivad igasugust krediidiriski, mida Eesti Pank oma välisvarade juhtimisel võtta saab. Emitendirisk on lubatud rahvusvaheliste reitinguagentuuride (S&P/Moody's) järgmiste minimaalsete krediidireitingute puhul – kuni üheaastase kestusega võlakirjade puhul A1/P1, üle üheaastase kestusega võlakirjade puhul AA-/Aa3. Seetõttu on Eesti Panga välisvaluutareservid paigutatud madala riskiastmega juhtivate tööstusriikide riiklikesse võlakirjadesse keskmise tähtajaga veidi alla 2 aasta.

Reservihalduses jätkati koostööd varahaldusfirmaga J. P. Morgan Investment Management Inc ja Deutsche Bank AG'ga. 1999. aastal sõlmitud lepingu kohaselt juhib varahaldur välisvaluutareserve Eesti Pangaga samade reeglite alusel, olles seeläbi alternatiivseks tulemusetaloniks ning tagades juurdepääsu maailma tipptasemel oskusteabele. 2000. aasta lõpul moodustasid välise fondihalduri käes olevad varad 1,4 miljardit krooni ehk 8,2% välisvaluutareservidest. Eesti Panga ja Deutsche Bank AG vahel 1999. aastal sõlmitud lepingu järgi anti Deutsche Bank AG'le volitused teostada Eesti Panga nimel võlakirjadega repotehinguid. 2000. a lõpul oli Deutsche Bank AG poolt välja laenatud eurodes nomineeritud fikseeritud intressimääraga võlakirju turuväärtuses 0,7 miljardit krooni.

Kirje 3 – Suhted Rahvusvahelise Valuutafondiga (RVF)

OSALUS RVFIS

Suhtes Eesti Vabariigi ja RVFi vahel tegutseb Eesti Pank fiskaalagendina ning RVFi kroonihoiuste ja võlakohustuste depositaarina. Igale RVFi liikmesriigile on kehtestatud kvoot, mis määrab tema osaluse

(liikmemaksu) suuruse ja hääleõiguse RVFis ning võimalused laenu saada. RVFi liikmeks olek on kajastatud varades ja see võrdub liikmesriigi kvoodiga. Eesti Vabariik on tasunud oma liikmemaksu valitsuse võlakohustustega, mis on deponeeritud Eesti Pangas ja tagavad kohustused kirjel "RVFi kroonikontod". Vastavalt Riigikogu 1999. aasta 22. aprilli otsusele suurendati Eesti Vabariigi osalust RVFis 18,7 miljoni SDRi võrra. Eesti uus kvoot RVFis, mis määras osaluse suuruseks 65,2 miljonit SDRi ehk 1,4 miljardit krooni, jõustus 15. juulil 1999.

tuh kr

Osalus RVFis (aktiva)	2000	1999
Jääk aasta algul	1 390 096	876 257
Osaluse suurendamine	–	380 277
Kursivahed	36 401	133 562
Jääk aasta lõpul	1 426 497	1 390 096
RVFi kroonikontod (passiva)		
Jääk aasta algul	1 392 930	879 550
Arvestatud intressid	19 166	16 177
Osaluse suurendamine	–	380 277
Kursivahed	36 443	133 637
Makstud intressid	-19 145	-16 711
Jääk aasta lõpul	1 429 394	1 392 930

SDRi konto RVFis

Igale RVFi liikmesriigile avatakse SDRi konto, mida kasutatakse laenu tehingute ja mitmesuguste muude sellega seotud operatsioonide läbiviimiseks liikmesriigi ja RVFi vahel.

tuh kr

SDRi konto RVFis	2000	1999
Jääk aasta algul	21 227	894
Arvestatud intressid ja muud tulud	962	597
Ostetud RVFilt SDRe	86 893	95 548
Laenu tagasimaksmine (STF)	-86 898	-58 866
Makstud intressid ja muud kulud	-21 094	-17 228
Kursivahed	-801	282
Jääk aasta lõpul	289	21 227

Aastatel 1995–2001 on Eesti Vabariigil allkirjutatud majanduspoliitiliste programmide alusel olnud võimalik vajadusel neljal korral saada RVFist valmisolekulaenu (julgestuslaenu) kokku 73,4 miljoni SDRi ulatuses, sellest aastail 2000–2001 29,4 miljonit SDRi, mis on mõeldud eelkõige maksebilansi lühiajaliseks toetuseks. Hoolimata sellest, et valmisolekulaenu pole kasutatud, on Eesti Pank tasunud saadaoleva julgestuslaenu tagatismaksed (intressid). Need on olnud 0,25% laenusummalt aastas.

MUUD NÕUDED RVFILE

Alates 1997. aasta märtsist kajastatakse sellel kirjel summamid, mille allikaks on valmisolekulaenu (*Stand-by Arrangement; SBA*) ja majandusarengu soodustamise sihtlaenu (*Systemic Transformation Facility; STF*) intressimäärale lisatud protsendimäär (praegusel hetkel ca 0,4%) ja mida RVF on reserveerinud oma finantsseisundi tugevdamiseks. Osaliselt on need summad ette nähtud Eesti Vabariigi poolseks vaesuse vähendamise ja majanduskasvu toetamise RVFi krediidiiliini (*Poverty Reduction and Growth Facility; PRGF*)² finantseerimiseks.

² Endine RVFi struktuurimuutuste laiendatud krediidiiliin (*Enhanced Structural Adjustment Facility; ESAF*).

tuh kr

Muud nõuded RVFi	2000	1999
Jääk aasta algul	15 327	13 008
Reserveerimine	973	577
Kursivahed	385	1 742
Jääk aasta lõpul	16 685	15 327

KONVERTEERITAV VÄLISVALUUTA

Konverteeritava välisvaluuta konto kajastab Eesti Vabariigi Valitsuse nõudmiseni hoiuseid Eesti Pangas. Selle konto kaudu teostatakse Eesti Vabariigile antud majandusarengu soodustamise sihtlaenu (STF) teenindamisega seotud tehinguid. Samuti sisaldub kirjes sihtlaenule vastav osa nõudest RVFi vastu, mis alates 1997. aasta märtsist on bilansis arvele võetud seoses Eesti Vabariigi osalemisega vaesuse vähendamise ja majanduskasvu toetamise RVFi krediidiini (*Poverty Reduction and Growth Facility*; PRGF) finantseerimisel.

tuh kr

Konverteeritav välisvaluuta	2000	1999
Jääk aasta algul	27 083	6 428
Reserveerimine	589	577
Kantud kontole	86 353	94 674
Arvestatud intressid	328	27
Kursivahed	-447	940
Laenu tagasimaksmine (STF)	-86 898	-58 866
Makstud intressid ja muud kulud	-19 686	-16 697
Jääk aasta lõpul	7 322	27 083

Aastail 1993–1995 andis RVF Eesti Vabariigi Valitsusele majandusarengu soodustamise sihtlaenu (*Systemic Transformation Facility*; STF) summas 429,2 miljonit krooni, mille Eesti Vabariigi Valitsus kommertsbankade kaudu välja laenas. Eesti Pank toimib laenu vahendamisel valitsuse agendina, sooritades vajalikud tehingud laenu teenindamisel. Laenu osteti välja Eesti Vabariigi Valitsuse võlakohustustega, mis on deponeeritud Eesti Pangas. Majandusarengu soodustamise sihtlaenu ei kajastu Eesti Panga bilansis. Laenu tagasimaksmise lõpptähtaeg on 2005. aasta jaanuaris. Sihtlaenu tagasimaksmist alustati 1998. aastal. Laenu jääk 2000. aasta lõpul oli 317,9 miljonit krooni.

Kirje 4 – Laenud ja muud nõuded

2000. aastal vähenesid laenud krediidasutustele ligi 3 miljoni krooni võrra. Vähenemise põhjuseks oli peamiselt vahenduslaenu tagasimaksmine. Eesti Panga töötajatele antud laenud suurenesid 3,1 miljoni krooni võrra. Alljärgnevalt on toodud laenu detailsem liikumine koos täiendavate selgitustega:

tuh kr

	Jääk 2000. a lõpul	Makstud tagasi	Antud laene	Jääk 1999. a lõpul	Makstud tagasi	Antud laene	Jääk 1998. a lõpul
Kokku	64 789	-34 264	34 960	64 093	-28 903	35 715	57 281
Valitsusele	2 997	-19 616	19 713	2 900	-16 644	16 782	2 762
Intressid (STF laenult)	2 997	-19 616	19 713	2 900	-16 644	16 782	2 762
Krediidasutustele	9 830	-3 821	1 388	12 263	-4 419	1 692	14 990
Eesti Ühispankale	5 843	–	535	5 308	–	757	4 551
Vahenduslaenud	2 588	-3 455	–	6 043	-3 911	–	9 954
Intressid	1 399	-366	853	912	-508	935	485
Muud	51 962	-10 827	13 859	48 930	-7 840	17 241	39 529
Eesti Panga töötajatele	51 865	-8 051	11 125	48 791	-5 953	15 379	39 365
Intressid	97	-2 776	2 734	139	-1 887	1 862	164

VALITSUS

Siin kajastatakse majandusarengu soodustamise sihtlaenu (*Systemic Transformation Facility*; STF) arvestatud ja makstud intresse, mille maksetähtajad on veebruaris, mais, augustis ja novembris (vt kirje 3).

EESTI ÜHISPANK

Vastavalt Eesti Panga ja Põhja-Eesti Panga vahel sõlmitud varade nõudeõiguse kokkuleppele ja Ühispannaga sõlmitud deposiidilepingule kantakse Eesti Panga deposiidikontole Ühispannas 95% kokkuleppesist tulenevate varade laekumisest saadud summadest, millest on maha arvatud selle summa sissenõudmiseks õigusabile tehtud kulutused. Deposiidile makstakse intressi 9% aastas. 2000. aastal laekus deposiidikontole 0,5 miljonit krooni, mis kajastati erakordsetes tuludes (vt kirje 20).

VAHENDUSLAENUD

Vahenduslaenu on 2000. aastal vähenenud ca 57%. Selle põhjuseks on Eesti krediidasutustele Soome ekspordi krediteerimise organisatsiooni Vientiluotto OY poolt antud laenu tagasimaksmine. Nimetatud laenu vahendab Eesti Pank. Vahenduslaenu tagasimaksmise viimane tähtaeg langeb 2001. aasta novembrisse.

Välisvõlgade maht koos tekkepõhiste intressidega Vientiluotto OY'le bilansi passivapoolel oli 2000. ja 1999. aasta lõpul vastavalt 2,6 ja 6,1 miljonit krooni.

LAENUD EESTI PANGA TÖÖTAJATELE

Eesti Panga töötajatele on antud kinnisvaraga tagatud eluasemelaenu maksimaalselt 25 aastaks ja tarbimislenu tähtajaga kuni 2 aastat. Peale selle on antud õppelaenu tähtajaga kuni 10 aastat. Vastavalt Eesti Panga seadusele on Eesti Panga töötajatel ja nõukogu liikmetel keelatud võtta laenu mis tahes krediidasutustest peale Eesti Panga.

Kirje 5 – Aktsiad

Eesti Panga omanduses olevad aktsiad:

	Jääk 2000. a lõpul		Jääk 1999. a lõpul	
	Osatähtsus (%)	Tuh kr	Osatähtsus (%)	Tuh kr
Kokku		308		145 308
Optiva Pank				
23 876 865 aktsiat nimiväärtusega à 10 krooni	–	–	57,9	145 000
Rahvusvaheline Arvelduspank (BIS)				
700 aktsiat, millest 200 omavad hääleõigust	M/A ¹	8	M/A	8
Eesti Väärtpaberite Keskdepositoorium (EVK)				
20 aktsiat nimiväärtusega à 10 000 krooni	–	–	7,1	200
Tallinna Väärtpaberibörs (TVB)				
34 aktsiat nimiväärtusega à 10 000 krooni	5,2	300	3,0	100

¹M/A - mitte arvestatud

OPTIVA PANK

2000. aasta 29. juunil sõlmitud aktsiate ostu-müügilepingu alusel müüs Eesti Pank oma 57,9%lise osaluse Optiva Pangas Sampo Finance Ltd'le hinnaga 214,4 miljonit krooni, millega loobus täielikult osalustest Eestis tegutsevates krediidasutustes.

Aktsiate müügist saadi tulu 65,6 miljonit krooni (vt kirje 20). Lisaks sellele võttis Eesti Pank lepinguga kohustuse osaleda Optiva Panga riskivarade realiseerimisest saadavas võimalikus kahjumis, mis jagatakse müüja ja ostja vahel suhtes 75:25. Riskivarad koosnevad Optiva Panga omanduses olevatest mittelikviidsetest aktivitest, mille turuväärtust enne nende müüki uuele investorile oli raske hinnata. Eesti Panga poolsed väljamaksud lepingust tulenevate kohustuste alusel on limiteeritud aktsiate müügi hinna ning Eesti Panga poolt Optiva Pangale 2000. aasta aprillis antud tagatisega, mis asendati aktsiate ostu-müügilepingus uue sama suure tagamiskohustusega Optiva Panga riskivarade väärtuse võimaliku languse katteks.

Enamiku riskivarade realiseerimise lõpptähtaeg on sätestatud lepinguga 2001. aasta lõpuks. Vajadusel võimaldab leping poolte kokkuleppel seda tähtaega pikendada veel kuni kaheks aastaks s.o 2003. aasta lõpuni.

Riskivarade realiseerimisest saadud kahjumit on Eesti Pank katnud 2000. aasta jooksul 9,7 miljoni krooni ulatuses (vt kirje 20).

Kuna riskivarade realiseerimisest saadava kahjumi suurust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta, samas on aga selliste kohustuste tekkimise tõenäosus piisavalt suur, siis lähtudes rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse konservatiivsuse põhimõttest moodustati 2000. aasta aprillis riskivarade realiseerimisest saadavate võimalike kahjude katmiseks antud tagatisele 100%line eraldis summas 70 miljonit krooni ja 2000. aasta lõpus tehti täiendavaid eraldisi veel 27,7 miljoni krooni ulatuses (vt kirjed 12 ja 19).

TALLINNA VÄÄRTPAPERIBÖRS, EESTI VÄÄRTPAPERITE KESKDEPOSITOORIUM

Käesoleva aasta septembris viidi lõpule kahe Eesti väärtpaperituru infrastruktuuri ettevõtte Tallinna Väärtpaperibörsi (TVB) ja Eesti Väärtpaperite Keskdepositooriumi (EVK) restruktureerimine, mille käigus moodustati ühtse juhtimise all olev grupp. Grupi moodustamine toimus kõikide EVK aktsiate omandamisega TVB poolt. Selleks TVB emiteeris EVK aktsionäridele suunatult uusi aktsiaid vahetuskursiga 0,849 EVK aktsiat iga TVB aktsia eest. TVB aktsiakapitali suurendati 6,6 miljoni krooni võrra.

2000. aasta juulis tasus Eesti Pank mitterahalise sissemaksega TVB 24 aktsia eest EVK 20 aktsiaga, omandades nii 5,2%lise osaluse TVBs.

RAHVUSVAHELINE ARVELDUSPANK (BIS)

11. septembril 2000 kuulutas Rahvusvahelise Arvelduspanga direktorite nõukogu välja hääleõiguseta aktsiate tagasiostmise nii keskpankadelt kui ka muudelt neid aktsiaid omavatel institutsioonidelt ja eraisikutelt. Otsuse tegemisel lähtuti sellest, et aktsiaid omavate eraisikute ja institutsioonide finants-eesmärgid ei läinud kokku Rahvusvahelise Arvelduspanga peaesmärgiga – edendada koostööd keskpankade vahel ja aidata tagada ülemaailmset finantsstabiilsust. Lisaks sellele ei olnud aktsiaid omavatel eraisikutel ja institutsioonidel hääleõigust Rahvusvahelises Arvelduspangas. Seoses sellega toimus 8. jaanuaril 2001 BISi erakorraline üldkoosolek, kus muudeti Rahvusvahelise Arvelduspanga põhikirja ja otsustati hääleõiguseta aktsiad tagasi osta hinnaga 16 000 Šveitsi franki aktsia kohta.

Eesti Pank on 2000. aasta oktoobris kinnitanud Rahvusvahelisele Arvelduspangale oma kavatsust müüa 2001. aastal temale kuuluvad Rahvusvahelise Arvelduspanga 500 hääleõiguseta aktsiat hinnaga 16 000 Šveitsi franki aktsia kohta. Hääleõiguseta aktsiate tagasimüümisel säilitab Eesti Pank oma senise staatuse ja õigused Rahvusvahelises Arvelduspangas, omades edaspidi 200 hääleõiguslikku aktsiat (vt kirje 22).

Kirje 6 – Muud aktivad

Sellel kirjel on kajastatud mitmesuguseid ettemakseid teenuste ja kaupade eest, mille kättesaamise tähtajad langevad 2001. aasta algusesse, ning muid käibevarasid, mis jagunevad järgmiselt:

	<i>tuh kr</i>	
	Jääk 2000. a lõpul	Jääk 1999. a lõpul
Muud aktivad	24 833	16 822
Ettemaksed ja muud nõuded	22 527	13 428
Finanstehingutega seotud nõuded ja tulevane kulu	1 133	1 460
Inventar ja materjalid	1 173	1 934

Enamiku sellest kirjest moodustavad põhivarana arvele võtmata kulutused tarkvara soetamiseks. Kapitaliseerimata põhivara oli 2000. aasta lõpul 19,5 miljoni krooni väärtuses, millest enamiku moodustasid suuremahulised uue pankadevahelise arveldussüsteemi (tähtajaline netoarveldussüsteem jaemaksete ning reaalsajaline brutoarveldussüsteem suurmaksete arveldamiseks) ja raamatupidamise infosüsteemi hanked, mille käikuandmine on planeeritud 2001. aastasse.

Kirje 7 – Põhivarad

Põhivara soetamine ja kulumi arvestus 2000. ja 1999. aastal:

	<i>tuh kr</i>					
	Hooned	Riistvara	Inventar	Tarkvara	Transpordi- vahendid	Kokku
Soetusmaksumus						
Jääk 1998. a lõpul	102 404	39 484	62 182	13 114	4 892	222 076
Soetatud	34 108	9 958	16 488	2 454	1 074	64 082
Maha kantud, müüdüd	–	-4 259	-3 153	–	-1 487	-8 899
Jääk 1999. a lõpul	136 512	45 183	75 517	15 568	4 479	277 259
Soetatud	1 473	4 348	1 593	1 541	–	8 955
Maha kantud, müüdüd	–	-5 819	-8 590	-1 594	-170	-16 173
Jääk 2000. a lõpul	137 985	43 712	68 520	15 515	4 309	270 041
Akumuleeritud kulum						
Jääk 1998. a lõpul	5 372	25 001	31 912	8 099	3 124	73 508
Arvestatud	3 436	9 024	11 161	3 697	731	28 049
Vähendatud	–	-4 253	-2 830	–	-1 479	-8 562
Jääk 1999. a lõpul	8 808	29 772	40 243	11 796	2 376	92 995
Arvestatud	4 120	8 747	10 269	3 003	625	26 764
Vähendatud	–	-5 768	-6 063	-1 576	-169	-13 576
Jääk 2000. a lõpul	12 928	32 751	44 449	13 223	2 832	106 183
Jääkväärtus						
Jääk 1998. a lõpul	97 032	14 483	30 270	5 015	1 768	148 568
Jääk 1999. a lõpul	127 704	15 411	35 274	3 772	2 103	184 264
Jääk 2000. a lõpul	125 057	10 961	24 071	2 292	1 477	163 858

Põhivarade soetusmaksumus kahanes 2000. aastal tervikuna 7,2 miljonit krooni. 2000. aastal tehti ehitus- ja rekonstrueerimistöid Sakala tn 4 ja Estonia pst 11 hoones. Riist- ja tarkvara hanked sisaldavad arvuteid, servereid, printereid, mitmesuguseid tarvikuid ning pangas kasutatavate süsteemtarkvarade kasutusliitsentside maksumust. Inventari hangetest moodustasid enamiku mitmesugused büroomasinad, rahatöötlemis- ja turvaseadmed.

Ligi 7,8 miljonit krooni põhivarade soetusmaksumuse vähenemisest, millest enamiku moodustas inventar (mööbel, sideseadmed), oli seotud põhivarade soetusmaksumuse piiri tõstmisega 1000-lt kroonilt 5000-le kroonile, mille tulemusena ümberklassifitseeritud põhivarade jääkmaksumus kogusummas 3 miljonit krooni kanti kuludesse.

Kirje 8 – Mitteresidentide kontod

Sellel kirjel on kajastatud SRÜ riikide keskpankade intressita nõudmiseni hoiused Eesti kroonides, mida kasutatakse Eesti ja SRÜ riikide vahelisteks arveldusteks Eesti Panga vahendusel. Lisaks sellele kajastatakse sellel kirjel Maailmapanga ja Põhjamaade Investeeringupanga intressita nõudmiseni hoiuste kontosid, mille kaudu on toimunud nimetatud organisatsioonidelt Eesti Vabariigile antud välislaenude vahendus.

Kirje 9 – Sularaha ringluses

Sellel kirjel on kajastatud Eesti Panga poolt emiteeritud rahatähed ja mündid (ringluses oleva sularaha analüüsi vt käesoleva aruande lk 57–59).

Kirje 10 – Krediidiasutuste kontod ja muud jooksvad kohustused

Sellel kirjel on kajastatud Eesti krediidiasutuste arvelduskontod Eesti Pangas. Alates 1. juulist 1999 tasustab Eesti Pank kõiki krediidiasutuste poolt keskpanga arvelduskontodel hoitavaid vahendeid kuu keskmise saldo ulatuses. Krediidiasutuste arvelduskontodel hoitava raha eest makstavaks intressimääraks on Eesti Pank kehtestanud aruandekuu viimasel pangapäeval kehtinud Euroopa Keskpanga deposiidiintressimäära, mis 1999. aastal oli vahemikus 1,50%–2,75% ja 2000. aastal vahemikus 2,00%–3,75% (vt kirje 16).

Lisaks kajastatakse sellel kirjel Hoiuste Tagamise Fondi arvelduskontol olevaid vahendeid, millele makstakse intresse.

Kirje 11 – Väärtpaberid

Sellel kirjel kajastatud lühiajalised laenusertifikaadid (CDd) olid Eesti Panga emiteeritud 28päevase kestusega diskonteeritavad väärtpaberid nominaalväärtusega 100 000 krooni, mida müüdi pankadele Eesti Panga poolt üks kord kuus korraldatud oksjonil. 1999. aasta lõpul oli laenusertifikaate ringluses 30 miljoni krooni ulatuses.

Seoses Eesti Panga lühiajaliste laenusertifikaatide rolli vähenemisega rahaturu arengu toetamisel ning sularahanõudluse võngetest tingitud likviidsusvoogude tasandamisel võttis Eesti Panga nõukogu 25. aprillil 2000 vastu otsuse lõpetada Eesti Panga laenusertifikaatide emiteerimine alates 20. maist 2000. Otsuse alusel ostis Eesti Pank kõik lühiajalised laenusertifikaadid tagasi.

Kirje 12 – Eraldised

Seoses 1996. aastal väljaantud garantiikirja saaja pankroti ja pankrotimenetluse lõpetamisega ning ettevõtte äriregistrist kustutamise 2001. aasta alguses muutus garantiikiri kehtetuks. Sellest tulenevalt korrigeeriti Eesti Panga kohustusi ja kajastati varem tehtud eraldis täies mahus erakordsetes tuludes (vt kirje 20).

tuh kr

	Optiva Pank	Muud	Kokku
Jääk 1998. a lõpul	–	500	500
Tehtud eraldised	–	–	–
Jääk 1999. a lõpul	–	500	500
Tehtud eraldised (vt kirje 5)	97 700	–	97 700
Vähendatud eraldisi (vt kirje 20)	–	-500	-500
Jääk 2000. a lõpul	97 700	0	97 700

Kirje 13 – Muud passivad

Sellel kirjel kajastatakse Eesti Panga võlgnevusi mitmesuguste 2000. aasta majandustegevuse ja finantstehingutega seotud arvelduste eest, mille maksetähtajad langesid 2001. aasta algusesse, järgmiselt:

tuh kr

	Jääk 2000. a lõpul	Jääk 1999. a lõpul
Muud passivad	35 390	39 976
Palga- ja maksuvõlgnevused	11 105	9 972
Käibelt kõrvaldatud ühekrooniste käibemüntide väärtuse korvamine	11 976	12 397
Finantstehingutega seotud kohustused ja tulevane tulu	2 738	1 699
Muud kohustused	9 571	15 908

Lisaks on käesoleval kirjel kajastatud 1998. aasta 1. juunist kehtivuse kaotanud Eesti ühekroonised mündid, mille väljalaskeaasta oli 1992, 1993 või 1995.

Kirje 14 – Kapital ja reservid

Kapital ja reservid jagunevad järgmiselt:

tuh kr

	Jääk 2000. a lõpul	Ümberhindlus	1999. a kahjumi katmine	Ülekanded	Jääk 1999. a lõpul	Ümberhindlus	1998. a kasumi jaotus	Ülekanded	Jääk 1998. a lõpul
Kokku	2 232 851	147 579	-79 400	-56 003	2 220 675	-55 802	542 023	0	1 734 454
Põhikapital	100 000	–	–	–	100 000	–	–	–	100 000
Reservkapital	400 600	–	-79 400	–	480 000	–	136 000	–	344 000
Erireserv	1 605 363	–	–	129	1 605 234	–	406 023	128	1 199 083
Investeeringute ümberhindlus	118 352	206 307	–	–	-87 955	-112 683	–	–	24 728
Kulla ümberhindlus	5 061	882	–	–	4 179	5 172	–	–	-993
Põhivarade ümberhindlus	3 475	–	–	-129	3 604	–	–	-128	3 732
Kursivahed	0	-59 610	–	-56 003	115 613	51 709	–	–	63 904

Vastavalt Eesti Panga seadusele suunatakse vähemalt 25% aastakasumist nii põhikapitali kui ka reservkapitali suurendamiseks. Pärast nimetatud eraldiste tegemist võidakse osa kasumist Eesti Panga nõukogu otsusel suunata sihtkapitalide ja -fondide moodustamiseks ja täiendamiseks. Kasumi ülejääv osa kantakse riigieelarvesse.

Vastavalt Riigikogu 1996. aasta otsusele lubati Eesti Pangal jätkata reservkapitali suurendamist kuni 500 miljoni kroonini.

Kirjel "Investeeringute ümberhindlus" on kajastatud realiseerimata riiklike võlakirjade soetusmaksumuse ja turuväärtuse vahe. 2000. aasta lõpul oli realiseerimata riiklike võlakirjade turuväärtus soetusmaksumusest suurem.

Põhivarade ümberhindluse reservis kajastub põhivarade ümberhindlus. Reservi on vähendatud ümberhindluse summa kulumi võrra, mis on kantud erireservi. Samuti korrigeeritakse reservi ümberhindatud varade võõrandamisel.

Kursivahedes on kajastatud välisvaluutas fikseeritud varade ja kohustuste kroonidesse ümberhindamise tulemused aasta jooksul, mille 2000. aasta netokulu moodustas esialgselt 59,6 miljonit krooni. Vastavalt kasutatavatele raamatupidamise põhimõtetele kajastatakse kõik välisvaluutas fikseeritud varade ja kohustuste kroonidesse ümberhindamise tulemusena tekkinud realiseerimata välisvaluutatulud ja -kulud esialgselt reservides. Varade ja kohustuste realiseerumisel korrigeeritakse kursivahesid, kandes realiseeritud välisvaluutatulud ja -kulud reservidest kasumiaruandesse. Samuti võrreldakse esialgseid kursivahesid välisvaluutas fikseeritud varade ja kohustuste soetusmaksumuse ja nende bilansilise maksumuse vahega aasta lõpul, mis peegeldab realiseerimata kursikasumeid või -kahjumeid. Võrdluse tulemusena leitud realiseeritud kursikasumid või -kahjumid kantakse reservidest kasumiaruandesse. 2000. aasta lõpul tehti selliseid korrigeerimiskandeid 56 miljoni krooni ulatuses, millest enamiku moodustasid kursikasumid Inglise naelades fikseeritud varade praktiliselt täielikust realiseerumisest ja reservide korrigeerimisest Ameerika dollarites fikseeritud varade soetusmaksumuse ja bilansilise maksumuse vahega.

Kirje 15 – Netointressid ja muu puhastulu välisaktivatelt ja -passivatelt

Netointresside ja muu puhastulu enam kui kolmekordse kasvu põhjuseks võrreldes 1999. aastaga on teenitud intressitulud peamiselt juhtivate tööstusriikide võlakirjadelt ja pöördreotehingutelt ning realiseeritud kursikasumid (vt kirje 14).

Erinevalt 1999. aastast, kus Eesti Pank suutis keerukas olukorras vältida netokahjumit välisvaluutareservide investeerimiselt ja tagada aasta kokkuvõttes reservide positiivse tootluse, moodustas 2000. aasta puhastulu 514,4 miljonit krooni. Välisvaluutareservide investeerimisest teenitud tulud, mis 2000. aastal moodustasid ca 0,7 miljardit krooni (vt lk 63), sisaldavad erinevalt netointressidest ja muust puhastulust nii realiseeritud kui ka realiseerimata tulusid. Realiseerimata tulud sisaldavad eelkõige realiseerimata tulusid riiklike võlakirjade ümberhindlusest, mis on finantsaruandes kajastatud reservides. Lisaks sellele tuleks välisvaluutareservide investeerimisel saadud tulude võrdlemisel kasumiaruandes kajastatud puhastuluga arvestada sellega, et 2000. aastal kasumiaruandes kajastatud kursikasumid sisaldavad samuti eelmiste aastate kasumeid ja kahjumeid välisvaluutakurside kõikumisest.

Käesolev kirje sisaldab peamiselt realiseeritud netotulusid Eesti Panga välisvaluutareservide haldamisel sooritatud tehingutelt riiklike võlakirjadega, sh pöördreotehinguid, realiseeritud kursikasumeid, intressitulusid tähtajalistelt deposiitidel ja dividendide. Sellest on maha arvatud realiseeritud kulud valuutavahetustehingutelt, intressikulud repotehingutelt ja muud kulud, mis sisaldavad peamiselt mitmesuguseid välisvaluutareservide tehingute teenustasusid, RVFile makstud valmisolekulaenu intresse ja Vientiluotto OY'lt saadud vahenduslaenu intressikulusid.

tuh kr

	2000	1999
Kokku	514 420	156 706
Tulud		
Tähtajalised deposiidid	8 930	7 065
Võlakirjad	342 915	31 916
Pöördreotehingud	151 704	130 986
Dividendid (BISI aktsiad)	2 396	2 184
Muud tulud sh realiseeritud kursikasumid	56 252	36 485
Kulud		
Välisvaluuta vahetustehingud	-39 883	-43 555
Repotehingud	-3 337	-6 494
Muud kulud	-4 557	-1 881

Eesti Panga poolt kehtestatud konservatiivsed investeerimisreeglid, mille eesmärk on paigutada välisvaluutareservid võimalikult riskivabalt ja likviidselt ning mis järgivad nimetatud protsessi rahvusvahelist head tava, eelistavad toodud investeerimis põhimõtteid kõrgema riskiga kaasnevale eeldatavalt suuremale tulususele. Eesti Pank lähtub oma investeerimisreeglite kujundamisel oma põhiülesandest tagada riigi vääringu stabiilsus ning paigutada krooni kattevara ja reservid võimalikult riskivabalt ja likviidselt juhtivate tööstusriikide riiklikesse võlakirjadesse.

Tehinguid kullaga 2000. aastal ei toimunud.

Kirje 16 – Netointressid ja muu puhastulu kodumaistelt aktivatelt ja passivatelt

Selle kirje enamuse moodustavad krediidasutuste arvelduskontodel hoitavate vahendite eest makstud intressid ning krediidasutuste arvelduskonto teenindamisega seotud tulud. Lisaks sellele on kirjel kajastatud intressitulud Eesti Panga töötajatele antud laenudelt, intressitulud ja hooldustasud Vientiluotto OY poolt antud ja Eesti Panga poolt krediidasutustele vahendatud laenudelt, majandusarengu soodustamise sihtlaenu (STF) agenditasud ning Hoiuste Tagamise Fondi deposiidile ja Eesti Panga laenusertifikaatidele (CD) makstud intressid.

tuh kr

	2000	1999
Kokku	-131 061	-36 564
Intressitulud	3 555	2 793
Intressikulud	-3 919	-771
Krediidasutuste hoiuste tasustamine ja teenustasud		
Intressikulud	-132 342	-39 829
Tulud arveldusteenustest	1 079	1 028
Muud tulud	599	727
Muud kulud	-33	-512

Netointressid ja muu puhastulu on 2000. aastal vähenenud ligi 94,5 miljonit krooni võrreldes 1999. aastaga. Selle üheks põhjuseks on see, et 2000. aastal tasustas Eesti Pank kõiki krediidasutuste poolt keskpanga arvelduskontodel hoitavaid vahendeid kuu keskmise saldo ulatuses. 1999. aastal tehti seda alates 1. juulist seoses rahapoliitika operatsioonilise raamistiku muutmisega (vt lk 44–45). Enne seda maksti intressi ainult arvelduskonto nn vaba jäägi eest s.o arvelduskonto kuu keskmise saldo eest, mis ületas kohustusliku reservi kuu miinimumnõude taseme. Teiseks põhjuseks oli Euroopa Keskpanga deposiidiintressimäära ligi kahekordne tõus 2000. aasta jooksul võrreldes 1999. aastaga (vt kirje 10).

Kirje 17 – Muud tegevustulud

Kirjel "Muud tegevustulud" kajastatakse tulusid, mis ei ole otseselt seotud pangateenustega ega Eesti Panga põhiülesannete täitmisega. 2000. aastal on käesoleval kirjel kajastatud meenemüntide ja numismaatilise-bonistiliste toodete müügist saadud tulusid, hoonete ja seadmete renditulud, tulu Eesti Panga trükiste müügist ning tasusid muude teenuste eest.

Kirje 18 – Põhitegevuskulud

Põhitegevuskulud tervikuna jäid praktiliselt 1999. aasta tasemele. Suuremateks struktuurseteks muutusteks olid rahatähtede ja müntide valmistamise kulude vähenemine ning haldus- ja majanduskulude suurenemine. Aruandeperioodi põhitegevuskulude suurus võrreldes eelmise aastaga on mõjutanud mitmed tegurid, millest olulisemad on olnud 2000. a 1. jaanuarist rakendunud tulumaksuseadus, mis muutis erisoodustuste maksustamise meetodikat ja maksubaasi, Ameerika dollari vahetuskursi tõus, mis on suurendanud reaalaajalise turuinformatsiooni ostukulud ning Eesti Vabariigi vastu suunatud nõude menetlusega rahvusvahelises vahekohtus USAs seotud õigusabi ja kohtukulude suur maksumus.

Kokku on hoitud lähetus- ja koolituskulud, kasutades odavamaid reisivõimalusi ja soodsama hinnaga koolitusüritusi, ning sidekulud, kasutades kokkuvõetavaid võimaldavaid tehnilisi lahendusi.

Enamiku põhitegevuskuludest moodustavad personalikulud, mis sisaldavad endas palgakulu koos maksudega ning lähetus- ja koolituskulud. Personalikulude 3%lise kasvu põhjuseks on olnud palgakulude ja sellega seotud maksude kasv.

tuh kr

	2000	1999
Personalikulud	-71 600	-69 516
Palgad, tagatised ja toetused	-47 935	-44 723
Sotsiaalmaksud	-16 249	-15 197
Muud kulud	-7 416	-9 596

Alates 1999. aastast osaleb Eesti Pank oma töötajate ja Eesti Panga nõukogu liikmete investeringutes vabatahtlikku pensionisüsteemi, makstes kalendriaastal hüvitist 1/3 töötaja või liikme poolt tehtud sissemaksetest, kuid mitte rohkem kui 5% töötaja brutopalgast, Eesti Panga nõukogu liikme puhul aga mitte rohkem kui 20% Eesti keskmisest palgast. Töötaja lahkumisel pangast või nõukogu liikme volituste lõppemisel lõpetab pank hüvitise maksmise. 2000. aastal osales pank töötajate investeringutes vabatahtlikku pensionisüsteemi 0,3 miljoni krooni ulatuses (1999. aastal 0,2 miljoni krooni).

Rahatähtede ja müntide valmistamise kulud on 2000. aastal võrreldes 1999. aastaga vähenenud 11,6 miljoni krooni võrra. 2000. aastal valmistati uue kujundusega ja täiustatud turvaelementidega 500krooni-seid pangatähti ning ühekrooniseid käibemünste sularahavarude täiendamiseks ja sularahandluse rahuldamiseks. Lisaks sellele valmistati bonistilisi tooteid (rahanäidiste esitlustaskud, rahatähtede esitlusalbumid ja esitlusvihikud). Eelmistel aastatel vermitud meenemüntide realiseerimisest saadud tulu on kajastatud muudes tegevustuludes (vt kirje 17).

Amortisatsioonikulud tervikuna on vähenenud. Selle põhjuseks oli põhivara soetusmaksumuse piiri tõstmine, mille tulemusena korrigeeriti eelmistel aastatel arvatud kulumis üldsummat. Mõnevõrra on suurenenud hoonete amortisatsioonikulude kasv, mille põhjuseks on eelkõige eelnevatel aastatel toimunud hoonete rekonstrueerimine, mis on suurendanud nende soetusmaksumust ja arvatavat kulumit (vt kirje 7).

Remondikulude vähenemise põhjuseks võrreldes 1999. aastaga on olnud suuremahuliste remonditööde lõpetamine 1998. ja 1999. aastal.

Haldus- ja majanduskulud on võrreldes 1999. aastaga suurenenud 13,6 miljoni krooni võrra. Suuremad muutused olid tingitud õigusabi teenuste ja kohtukulude ning kuluinventari ja materjali kulude kasvust. Vähenenud on informatsioonikulud, peamiselt seoses perioodika tellimuste periodiseerimisega järgmisesse aastasse, kinnistute ning territooriumide halduskulud haldustööde kulutuste optimeerimise tulemusena, sidekulud ning infotehnoloogia hoolduskulud ja postikulud.

Õigusteeninduse, -ekspertiisi ja kohtukuludest moodustavad enamiku USA advokaadifirmade osutatud õigusabi teenused ja kohtukulud kohtuasjas A. Genin versus Eesti Vabariik, keda esindab Eesti Pank ning rahvusvahelise audiitori eksperthinnangu tasu ja kohalike advokaadibüroode juriidilised teenused samas kohtuasjas.

tuh kr

	2000	1999
Haldus- ja majanduskulu	-65 884	-52 295
Kinnisvara halduskulud	-7 690	-8 259
Kuluinventar ja -materjal	-4 601	-429
Infotehnoloogia hoolduskulud	-6 361	-7 038
Side- ja transpordikulud	-8 139	-8 887
Informatsioonikulud	-11 541	-13 476
Õigusteeninduse, -ekspertiisi ja kohtukulud	-18 365	-5 079
Muud kulud	-9 187	-9 127

Seoses põhivara ja väheolulise väärtusega esemete arvestuspõhimõtete muutmisega tõsteti alates 2000. aastast põhivara soetusmaksumuse piir 1000-lt kroonilt 5000-le kroonile. Selle tulemusena korrigeeriti põhivara soetusmaksumust ja arvestatud kulumit ning kanti kuludesse 3 miljonit krooni. Lisaks sellele suurenesid väheolulise väärtusega esemete soetamiskulud.

Kirje 19 – Eraldised

tuh kr

	2000	1999
Kokku	-97 700	-110 000
Eraldised varakahjumite katteks		
Eraldised Optiva Panga osalusele	-	-110 000
Eraldised tinglike kohustuste realiseerumisel tekkivate kahjumite katteks		
Eraldised Optiva Panga riskivarade realiseerumisest tekkivate kahjumite katmiseks (vt kirje 5)	-97 700	-

2000. aastal tehtud eraldised Optiva Panga riskivarade realiseerumisest tekkivate kahjumite katmiseks olid seotud Eesti Panga osaluse müümisega Optiva Pangas (vt kirje 5).

Kirje 20 – Erakordsed tulud ja kulud

Siin kirjel kajastatakse tulusid ja kulusid tehingutelt, mis on oma iseloomult ühekordsed ja erakordsed. 2000. aastal sisaldas see kirje järgmist:

tuh kr

	2000	1999
Kokku	57 631	95 953
Tulu Optiva Panga aktsiate müügist (vt kirje 5)	65 609	-
Optiva Panga riskivarade realiseerimisest saadud kahjude katmine (vt kirje 5)	-9 674	-
Tulu eraldiste vähendamisest (vt kirje 12)	500	-
Tulu lootusetute laenude laekumisest Eesti Hoiupangalt/Hansapangalt	661	5 256
Tulu lootusetute laenude laekumisest deposiidile Eesti Ühispanngas (vt kirje 4)	535	757
Tulu Hansapanga aktsiate müügist	-	88 962
Tulu muude lootusetute laenude laekumisest	-	966
Tulu SWIFTi aktsiate müügist	-	12

Endise Eesti Hoiupangaga 1996. aastal sõlmitud tagatislepingu järgsetest laenudest kogusummas 74,4 miljonit krooni, millele Eesti Pank samal aastal omandas nõudeõiguse, laekus 2000. aastal 0,6 miljonit krooni.

Kirje 21 – Kasumi jaotus/kahjumi katmine

Eesti Panga nõukogu kinnitas 1999. aasta septembris keskpanga kasumijaotuse strateegia kolmeks eelseisvaks aastaks. Selle lähtealuseks on vältida Eesti Panga omakapitali ja kohustustevaba välisvaluutareservi liiga kiiret vähenemist kesksete majandusnäitajate suhtes enne Eesti ühinemist Euroopa Majandus- ja Rahaliiduga. Strateegia kohaselt tehakse riigieelarvesse ülekandeid kuni 25% ulatuses Eesti Panga kasumist, eeldades ühtaegu, et Eesti Panga kohustustevaba välisvaluutareservi suhe sisemajanduse koguprodukti oleks vähemalt 2% ja laiemasse rahaagregaati (M2) vähemalt 5%. Nii strateegiat kui ka eelpool viidatud kesksete majandusnäitajate kohasust ja suurust hinnatakse igal aastal.

Hinnanud 2001. aasta aprillis kasumijaotuse strateegiat ja arvestades kohustustevaba valuutareservi suhtarvude kujunemise prognoose, otsustas Eesti Panga nõukogu jätkata eelpool nimetatud kasumijaotuse strateegiat ning kanda Eesti Panga 2000. aasta kasumist riigieelarvesse 35 miljonit krooni, reservkapitali 99,4 miljonit krooni ja erireservi 23,9 miljonit krooni.

Vastavalt Eesti Panga seadusele kaeti Eesti Panga 1999. aasta kahjum summas 79,4 miljonit krooni reservkapitalist.

Kirje 22 – Bilansivälised kontod

tuh kr

	Jääk 2000. a lõpul	Jääk 1999. a lõpul
Bilansivälised kohustused kokku	3 042 116	2 847 315
Tuletistehingud	2 554 114	2 633 155
Tulevikutehingud	872 468	1 032 232
Välisvaluuta vahetustehingud (vt kirje 2)	1 681 646	1 600 923
Tinglikud kohustused	488 002	214 160
Garantii Euroopa Investeerimispangale	156 466	156 466
Optiva Panga riskivarade katmise kohustus (vt kirje 5)	284 360	–
BISI aktsiate 75%line sissmaksmata osa (vt kirje 5)	42 827	39 624
Lepingulised kohustused sularaha valmistamiseks	4 349	18 070

TULETISTEHINGUD

Seisuga 31. detsember 2000 oli oma väärtuspäeva ootamas Eesti krediidasutustega enne 1995. aasta märtsi sõlmitud Eesti krooni ja Saksa marga vahelisi tulevikutehinguid kogusummas 0,9 miljardit krooni (1999. aasta lõpul 1,0 miljard krooni). Tulevikutehingud on sõlmitud Saksa markade müümiseks kursivahemikus 8,001–8,002 Eesti krooni. Tehingute lõpptähtajad langevad perioodi kuni aastani 2002, 75% neist langeb 2001. aastasse.

Lõpetamata välisvaluuta vahetustehingute maht 2000. aasta lõpus ulatus 1,7 miljardi kroonini. Nende lõpptähtajad langesid 2001. a algusesse (vt kirje 2).

TINGLIKUD KOHUSTUSED

GARANTII EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE

1995. aasta 27. novembril sõlmiti Euroopa Investeerimispanga, Eesti Panga ja Optiva Panga vahel võlakohustuste uuendamise leping ja Euroopa Investeerimispanga ning Eesti Panga vahel garantiileping summas 10 miljonit eurot tähtajaga 2006. aastani.

RAHVUSVAHELINE ARVELDUSPANK

Alates 1930. aastast eksisteerib tinglik kohustus Rahvusvahelise Arvelduspanga suhtes. See tinglik kohustus kujutab endast 75%list sissemaksmata osa Šveitsi kuldfrankides nomineeritud Rahvusvahelise Arvelduspanga aktsiate eest, mille summa bilansipäeval oli 42,8 miljonit krooni (vt kirje 5).

RAHATÄHTEDE JA MÜNTIDE VALMISTAMINE

2000. aasta lõpul ulatusid panga lepingulised kohustused sularaha valmistamiseks 2001. aastal 4,3 miljoni kroonini (1999. aasta lõpul 18,1 miljonit krooni).